

Op zoek naar het verleden

Van 1 tot 9 mei 2010 heeft het internationale exploratieteam van DIRbreather een succesvolle expeditie uitgevoerd naar het wrak van de Garibaldi in de Adriatische Zee dichtbij Dubrovnik en Cavtat (in Kroatië).

De Giuseppe Garibaldi was gedurende de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) het vlaggenschip van de Italiaanse Marine. De Garibaldi is in 1901 gebouwd door de Italiaanse werf Cantieri Ansaldo di Genova-Sestri. Het schip is 111,76 meter lang en 18,25 meter breed. De Garibaldi was bewapend met 33 kanonnen en vier torpedobuizen. Op het moment dat de Garibaldi zonk, waren er 578 bemanningsleden aan boord, 53 van hen overleefden de aanval niet.

Op 17 juli 1915 voer een groep geallieerde slagschepen vanuit de haven van Brindisi (Italië) uit om de spoorweg tussen Sarajevo en Herceg Novi te bombarderen. De vloot werd ontdekt in de nacht van 18 juli. Een onderzeeër, de Oostenrijks-Hongaarse U4, onder commando van Rudolf Singule, onderschepte de vloot in de buurt van de plaats Molunat (in de buurt van Cavtat en Dubrovnik). De U4 lanceerde twee torpedo's in de richting van de Garibaldi. Zij troffen beiden doel. De Garibaldi zonk binnen

enkele minuten. De overige schepen van de vloot trokken zich daarop terug richting Italië.

Expedities

In 2008 heeft een Tsjechisch duikteam met de hulp van historici de locatie van het wrak ontdekt. Het wrak ligt op een diepte van 120 meter in de buurt van de havenstad Dubrovnik. Het team besloot tot een expeditie naar het wrak in september 2008. Na het maken van verschillende (diepe) trainingsduiken in de Oostenrijkse meren, werd de expeditie in gang gezet. Echter, op de tweede dag van de expeditie (de eerste duikdag) vond er een tragisch ongeval

plaats. Eén van de bodemduikers kreeg tijdens de afdaling op een diepte van negentig meter problemen. Het team was niet in staat het leven van de duiker te redden. De expeditie werd afgeblazen....

Twee Kroatische (technische) duikers (leden van DIRbreather), raakten gefascineerd door het wrak. Zij besloten ook op het wrak te gaan duiken en het wrak voor het Kroatische Ministerie van Cultuur verder te onderzoeken. Zij hebben hiervan uitgebreide video-opnames gemaakt. Deze opnames zijn overgedragen aan het Ministerie van Cultuur.

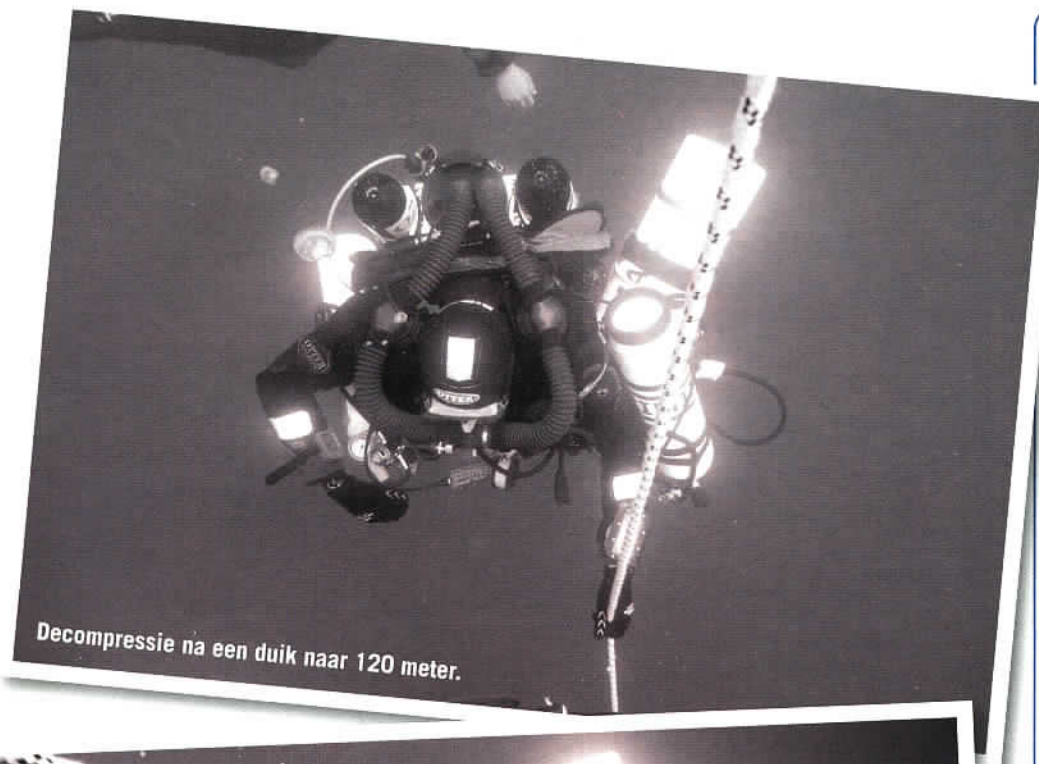
De derde expeditie werd uitgevoerd onder auspiciën van het Ministerie van Cultuur van Kroatië met een onderzeeër.

DIRbreather expeditie

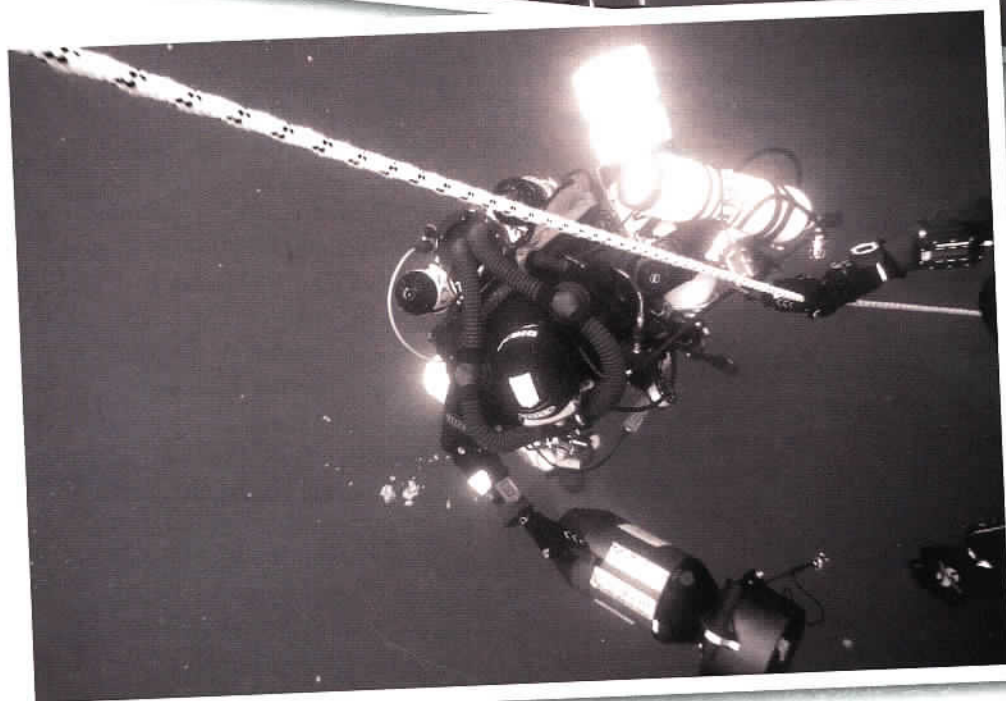
DIRbreather kreeg de benodigde vergunningen van het Ministerie van Cultuur om een vierde expeditie te organiseren. Deze expeditie vond

De Garibaldi in originele staat.

Decompressie na een duik naar 120 meter.

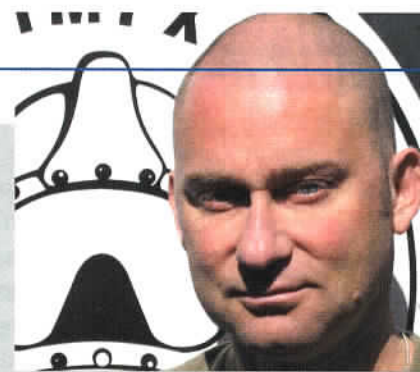

plaats van 1 tot en met 9 mei 2010. De expeditie bestond uit een internationale groep DIRrebreather Instructors en duikers. Alle duiken werden gemaakt op rebreathers: er waren zes Megalodon CCR's en één Hammerhead CCR. Er werd gedoken volgens de standaarden en procedures van DIRrebreather. Dat betekent onder andere dezelfde gassen, dezelfde noodprocedures, dezelfde materiaalconfiguratie, dezelfde decompressieprocedures en duidelijke afspraken binnen het team. De deelnemers kwamen uit Nederland, Kroatië, Spanje, Italië en Duitsland. Er was ook een aanzienlijke

media-exposure, want het historisch belang van de Garibaldi wordt – zowel door Kroatië als Italië – groot geacht. Gedurende de gehele expeditie was er een vertegenwoordiger van het Ministerie aan boord om te controleren dat er geen artefacten van het wrak werden meegenomen.

Vorbereiding

Het gehele team arriveerde volgens planning op 1 mei 2010 in Cavtat. Sommigen met de auto, de anderen met het vliegtuig. Bij het inchecken in Nederland wachtte weer een onaangename verrassing: tien euro per kilo

DE AUTEUR

Pim van der Horst was als jongetje gefascineerd door de Thinderbird 4: de onderzeeër. Sindsdien heeft de onderwereld hem niet meer losgelaten. In 1984 begon hij als duiker bij de Tilburgse Studenten Onderwater Sport Vereniging Falco. Bij Falco was hij onder andere materiaalcommissaris en als zodanig verantwoordelijk voor de aanschaf en onderhoud van het duikmateriaal. Materiaal is erg belangrijk bij technisch duiken. Dat was voor Pim een aanleiding om zich verder te specialiseren in deze tak van sport.

Na zijn studie werd Pim instructeur van PADI tot en met Master Instructor en Trimix Instructor van PADI/DSAT. Pim startte een eigen duikschool: Pim's Tekdiving (PTD). Er zijn inmiddels meerdere PTD Facilities. Bij PTD zijn internationaal verschillende instructeurs aangesloten (Tsjechië, Japan, Frankrijk, Italië, Egypte).

Omdat hij met een volledig gesloten circuit rebreather wilde gaan duiken, kwam hij in aanraking met technisch duiken. Pim heeft opleidingen gevolgd bij IANTD, ANDI, PTA, CMAS, DAN Europe en DIRrebreather. Van deze organisaties is hij ook (Tri-Mix) Instructeur (Trainer), zowel op open als gesloten circuit, in open water en overheidsongevingen (wrakken, ijs en grotten). Pim is verantwoordelijk voor de technische tak van WOSD: hij zet de technische duikopleidingen op.

Om fit te blijven doet Pim aan fietsen, zwemmen, fitness, taekwondo (zesde DAN) en boksen. Ook is hij regelmatig op de schietbaan en het racecircuit. Pim heeft een fulltime baan in de IT. Hij is de auteur van de boekjes: 'Tekdiving, een uitdagende manier van duiken' en 'Rebreathers, duiken zonder bellen'. Pim publiceert ook regelmatig in het buitenland (Rusland).

Je kunt Pim mailen op pim@tekdiving.nl of contact opnemen via zijn website: www.tekdiving.nl

overgewicht. Ondanks mijn volle handbagage moest ik voor 27 kilo (enkele reis!) bijbetalen... De eerste dag werd besteed aan het maken en afstemmen van de duikplanningen, het in elkaar zetten van de configuraties (CCR's) en het mengen van de duikgassen. De bailoutflessen werden zorgvuldig gemerkt. Buddyteams werden samengesteld. Per twee duikers werd er genoeg bailoutgas meegenomen om anderhalve duiker naar boven te brengen. De noodprocedures met de standbyduikers en inwatersupport werden doorgenomen. Ook werden de kustwacht en decompressiekamer in Dubrovnik geïnformeerd. In geval van nood zou de speedboot van de lokale duikschool duikers kunnen transporteren naar de kamer. De 'duikboot' van de duikschool zou ter plekke blijven om de overige duikers veilig de duik af te kunnen laten maken.

Het DIRrebreather-team.

Shot

Dag drie was de eerste duikdag op de Garibaldi. Het is altijd een hele klus om de locatie van het wrak te bepalen en

stroming en ook vandaag laat het zijn reputatie gelden. Het plaatsen van de shot wordt hierdoor sterk bemoeilijkt. Even werd er nog gedacht om de duik af te blazen wegens de stroming en de golfslag. Maar...we wilden te graag het water in. Het eerste duikpaar maakte zich klaar en ging met de commandosprong te water. De bailoutgassen werden al aan boord aangekoppeld, want de stroming was te groot om het in het water te doen. Het eerste duikpaar had Bonex-scooters en die gingen ook meteen mee. De duikers misten echter op een haar na de shot. De sterke stroom voerde ze snel weg van de afdaallijn. Met de scooters werd nog getracht de shot te bereiken. Maar zelfs op volle kracht kwamen de duikers niet tegen de stroom in.

45 graden

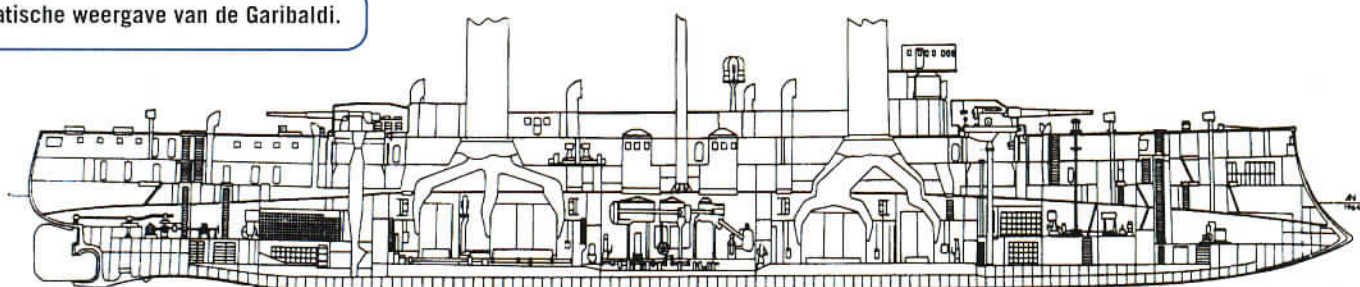
Na overleg met mijn Spaanse buddy, besloten wij als tweede duikpaar toch

Het *historisch* belang van de Garibaldi wordt – zowel door Kroatië als Italië – groot geacht

De tweede dag was de eerste duikdag. Deze stond in het teken van oefenduiken met het team naar een diepte van maximaal tachtig meter. Ook zou het supportteam de noodprocedures doornemen.

zodoende terug te vinden. Ook deze keer kostte het een dik uur om met de fishfinder de precieze locatie van het wrak te vinden. Vervolgens moet de shot worden 'gedropped' op het wrak. De duiklocatie staat bekend om zijn harde

Schematische weergave van de Garibaldi.

0 30 M
GARIBALDI - Sezione longitudinale

Bodemduiker signeert een tekening van de Garibaldi.

nog een poging te wagen. Wij wisten wel de shot te bereiken en daalden met twintig meter per minuut af. Rond een diepte van dertig meter werd de stroming beduidend minder. Na een minuut of zeven bereikten we het wrak. Het zicht was minimaal twintig meter en de stroming was geheel verdwenen. Ook vond ik het nog verbazend helder: je zou eventueel kunnen duiken zonder lamp. We zagen al snel dat de positie van het wrak 'turtle' was. Met andere woorden: het wrak lag ondersteboven. Door de zware kanonnen aan het dek had het schip zich tijdens het zinken omgekeerd. De kanonnen zorgden ervoor dat er een hoek van 45 graden was. Via de zeebodem kon men daardoor onder het wrak komen. Wij zijn er echter niet volledig ondergegaan, omdat we onze bodemtijd wilden beperken tot maximaal twaalf minuten. Dat zou een totale duiktijd van drie uur geven. De starttijd van onze duik was al wat later in de middag en we wilden op tijd de duik beëindigen. Het derde duikpaar had inmiddels besloten die dag niet meer te duiken. Toen wij eenmaal uit het water waren, sloeg het weer om: de wind nam in kracht toe. Bij terugkomst in de haven stond er een televisieploeg klaar om naar onze eerste ervaringen op het wrak van de Garibaldi te vragen.

Missie volbracht

Op de vierde en vijfde dag van de expeditie werden de duiken afgeblazen vanwege het slechte weer. De dagen

werden gebruikt om Dubrovnik te bezoeken (zeer de moeite waard!) en om sterke duikverhalen uit te wisselen. Met spanning werd op internet het weer en vooral de wind en golfhoogte, gevolgd. Ook was er regelmatig contact met vissers die op open zee waren, om ons te informeren over de zeecondities. Op dag zes en zeven hadden we meer geluk: we konden duiken! Het weer was perfect: een zonnetje en windkracht twee tot drie, en – iets wat zeer uitzonderlijk was – bijna geen stroming. Alle duikteams hebben beide dagen gedoken.

De rebreathers en bailoutgassen

Er zijn video-opnames van het wrak gemaakt en de doelen van de expeditie zijn verwezenlijkt: de positie van het wrak is vastgesteld en de plek waar de Garibaldi door de torpedo's is getroffen, is gelokaliseerd.

Alle duiken zijn zonder incidenten verlopen. De maximale diepte was 123 meter en de gemiddelde duikduur drie tot vier uur. Er is 30.000 liter helium, 30.000 liter zuurstof en 45 kilo sofnolime gebruikt. Het meeste gas is gebruikt om de bailoutgassen te mengen en deze zitten nog steeds in de bailoutflessen.

Tevreden terug

De laatste duikdag (dag acht) werd er niet meer gedoken op de Garibaldi, maar de liefhebber kon nog duiken op de Ardor (maximaal 70 meter). Dit is een prachtig wrak: een transportschip, dat volledig rechtop ligt. Ook hiervan zijn mooie video-opnames gemaakt. Diezelfde dag gingen degenen die met de auto waren na een geslaagde expeditie weer richting huis. Op dag negen vertrokken de laatste deelnemers van de expeditie met het vliegtuig. □

Op Youtube zijn filmpjes te vinden over de Garibaldi.

<http://www.dirrebreather.com>

<http://www.tekdiving.nl>

<http://finnsub.cz/garibaldi/eng/>